

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายแบบหาความสัมพันธ์ (Descriptive correlation research design) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้า และความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ที่มารับบริการ ณ คลินิกศัลยกรรมหัวใจและทรวงอก แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 114 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 นำเสนอผลการศึกษาในรูปตารางประกอบคำบรรยายแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน สมาชิกในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือและดูแล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยและการรักษา ได้แก่ ระยะเวลาได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ประสิทธิภาพการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจ ระดับของสมรรถภาพการทำงานของหัวใจ จำนวนเส้นเลือดที่ทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ภาวะแทรกซ้อน ระยะเวลาที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤต ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษา สิทธิการรักษา โรคประจำตัวอื่น ๆ

ส่วนที่ 3 ระดับของการสนับสนุนทางสังคม ระดับภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ

ส่วนที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตน คะแนนความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้าและความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยง
หลอดเลือดหัวใจ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ($n = 114$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	100	87.7
หญิง	14	12.3
อายุ (ปี)		
40-49	11	9.6
50-59	36	31.6
60-69	37	32.5
> 70	30	26.3
สถานภาพสมรส		
คู่	78	68.4
หม้าย/ หย่า	28	24.6
โสด	8	7.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	21	18.5
ประถมศึกษา	38	33.3
มัธยมศึกษา	34	29.8
อนุปริญญา	12	10.5
ปริญญาตรี	9	7.9
อาชีพ		
ไม่ประกอบอาชีพ	45	39.5
เกษตรกรรวม	26	22.8
รับจ้างรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	19	16.7
ค้าขาย	16	14.0
รับจ้างรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	8	7.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)		
น้อยกว่าเท่ากับ 2,000	11	9.6
2,001-4,000	14	12.3
4,001-6,000	28	24.6
6,001-8,000	51	44.7
8,001-10,000	10	8.8
สมาชิกในครอบครัวให้การช่วยเหลือและดูแล		
มี	109	95.6
ไม่มี	5	4.4

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.7) มีอายุในช่วง 60-69 ปี (ร้อยละ 32.5) รองลงมาคือ อายุ 50-59 ปี (ร้อยละ 31.6) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 68.4) ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 33.3) รองลงมาคือ มัธยมศึกษา (ร้อยละ 29.8) ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 39.5) รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 22.8) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่อเดือน 6,001-8,000 บาท (ร้อยละ 44.7) รองลงมาคือ 4,001-6,000 บาท (ร้อยละ 24.6) มีสมาชิกในครอบครัวที่ให้การช่วยเหลือและดูแล (ร้อยละ 95.6)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยและการรักษา

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยและการรักษา ($n = 114$)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาหลังผ่าตัด		
6 เดือน-2 ปี	26	22.9
2 ปี-4 ปี	34	29.8
4 ปี-6 ปี	29	25.4
6 ปี-8 ปี	13	11.4
> 8 ปี	12	10.5
ประสิทธิภาพการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจก่อนผ่าตัด		
< 30 %	17	14.9
31-40 %	53	46.5
41-50%	41	36.0
> 51 %	3	2.6
ระดับสมรรถภาพการทำงานของหัวใจจำแนกตาม NYHA Functional Classification หลังผ่าตัด		
Class I	105	92.1
Class II	9	7.9
Class III	0	0
Class IV	0	0
จำนวนเส้นเลือดที่ทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ		
1 เส้น	13	11.4
2 เส้น	22	19.2
3 เส้น	71	62.3
อื่น ๆ	8	7.1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาวะแทรกซ้อนหลังทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ		
ไม่มี	110	96.5
มี เช่น หัวใจหยุดเต้นต้อง CPR	4	3.5
ระยะเวลาที่เข้ารับการรักษานในหอผู้ป่วยหนัก		
1 วัน	8	7.0
2 วัน	71	62.3
3 วัน	25	21.9
4 วัน	5	4.4
5 วัน	3	2.6
6 วัน	2	1.8
ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษา		
ไม่มี	79	69.3
เล็กน้อย	32	28.0
ปานกลาง	3	2.7
สิทธิการรักษา		
บัตรประกันสุขภาพ	69	60.5
เบิกต้นสังกัด/ ประกันสังคม	32	28.1
จ่ายค่ารักษาเอง	13	11.4
โรคประจำตัวอื่น ๆ		
ความดันโลหิตสูง	51	44.7
หอบหืด	30	26.3
เบาหวาน	24	21.0
หลอดเลือดสมอง	5	4.5
ไต	4	3.5

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจมาแล้ว 2-4 ปี (ร้อยละ 29.8) รองลงมาคือ 4-6 ปี (ร้อยละ 25.4) ประสิทธิภาพการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจก่อนผ่าตัดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงร้อยละ 31-40 (ร้อยละ 46.5) รองลงมาคือ ร้อยละ 41-50 (ร้อยละ 36.0) ระดับสมรรถภาพการทำงานของหัวใจระดับ 1 (ร้อยละ 92.1) จำนวนเส้นเลือดที่ทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจจำนวน 3 เส้น (ร้อยละ 62.3) ไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด (ร้อยละ 96.5) นอนรักษาตัวในหอผู้ป่วยหนักหลังผ่าตัด 2 วัน (ร้อยละ 62.3) ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษา (ร้อยละ 69.3) สิทธิการรักษาใช้บัตรประกันสุขภาพ (ร้อยละ 60.5) โรคประจำตัวอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นโรคความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 44.7) รองลงมาได้แก่ โรคหอบหืด (ร้อยละ 26.3)

ส่วนที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ จำแนกตามระดับของการสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับของการสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้า
($n = 114$)

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
การสนับสนุนทางสังคม ($M = 50.44$, $SD = 5.58$)		
ไม่มีการสนับสนุนทางสังคม	0	0
ระดับเล็กน้อย	0	0
ระดับปานกลาง	84	73.6
ระดับมาก	32	28.0
ภาวะซึมเศร้า ($M = 34.66$, $SD = 5.22$)		
ไม่มีภาวะซึมเศร้า	114	100
ภาวะซึมเศร้าระดับต่ำ	0	0
ภาวะซึมเศร้าระดับปานกลาง	0	0
ภาวะซึมเศร้าระดับสูง	0	0

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 84 ราย (ร้อยละ 73.6) และคะแนนภาวะซึมเศร้าไม่พบภาวะซึมเศร้า จำนวน 114 ราย (ร้อยละ 100)

ส่วนที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตน คะแนนความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยง หลอดเลือดหัวใจ

ตารางที่ 4 คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามการรับรู้สมรรถนะ
แห่งตน ความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยง
หลอดเลือดหัวใจ โดยรวมและรายด้าน ($n = 114$)

ตัวแปร	Min	Max	Mean	SD	ระดับ
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	1	50	6.66	2.84	ปานกลาง
ด้านกิจวัตรประจำวันส่วนบุคคล	1	10	7.02	2.79	มาก
ด้านกิจกรรมในบ้าน	0	10	6.61	2.80	ปานกลาง
ด้านการประกอบอาชีพ	0	10	6.81	2.74	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม	0	10	6.63	2.88	ปานกลาง
ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ	0	10	6.23	3.04	ปานกลาง
ความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกาย	0	50	7.03	2.89	มาก
ด้านกิจวัตรประจำวันส่วนบุคคล	0	10	7.42	2.57	มาก
ด้านกิจกรรมในบ้าน	0	10	6.88	2.70	ปานกลาง
ด้านการประกอบอาชีพ	0	10	7.08	2.61	มาก
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม	0	10	7.08	3.70	มาก
ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ	0	10	6.70	2.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจมีคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.66, SD = 2.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจวัตรประจำวันส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก ($M = 7.02, SD = 2.79$) ด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.81, SD = 2.74$) ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.63, SD = 2.88$) ด้านกิจกรรมในบ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.61, SD = 2.80$)

และด้านการพักผ่อนหย่อนใจอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.23, SD = 3.04$) ส่วนคะแนนความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกาย พบว่า คะแนนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 7.03, SD = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจวัตรประจำวันส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก ($M = 7.42, SD = 2.57$) ด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ($M = 7.08, SD = 2.61$) ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมอยู่ในระดับมาก ($M = 7.08, SD = 3.70$) ด้านกิจกรรมในบ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.88, SD = 2.70$) และด้านการพักผ่อนหย่อนใจอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 6.70, SD = 2.89$)

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้า และความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ

ก่อนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้า และความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้ Pearson's product moment correlation coefficient การกระจายของข้อมูลโดยหาค่า Fisher's Coefficient พบว่า ความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายอยู่ในช่วง ± 1.96 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ แสดงผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่า Skewness, SE Skewness ค่า Fisher's Coefficient ของการรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้า และความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ($n = 114$)

ตัวแปร	Skewness	SE Skewness	Fisher's Coefficient
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	-.303	0.22	-1.37
การสนับสนุนทางสังคม	.367	0.22	1.66
ภาวะซึมเศร้า	-.045	0.22	-0.20
ความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกาย	-.405	0.22	-1.84

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ภาวะซึมเศร้า และความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัด ทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ($n = 114$)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	<i>p</i> -value
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	.924	.001
การสนับสนุนทางสังคม	.226	.016
ภาวะซึมเศร้า	-.120	.205

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($r = .924, p < .001$) และการสนับสนุนทางสังคม ($r = .226, p < .05$) ส่วนภาวะซึมเศร้า พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำหน้าที่ทางด้านร่างกายของผู้ป่วยหลังผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ ($r = -.120, p = .205$)